

Inserati se sprejemajo in velja tritopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracija in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrto leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrto leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna štev. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Cvet časnikovski.

Kolika moč je v časnikih, to čutijo in pripoznavajo v naši dobi že sploh, ali — kar so storili Čehi, to je pač cvet vsega časništva in spričuje, da so Čehi tudi cvet med rodovi slovanskimi. Nedavno so sprožili Čehi misel, naj se v Pragi napravi vesoljna ali svetovna razstava časopisov in rokopisov, in po mnogem trudu dospelo je dotlej, da se prihodnji mesec o sv. Janu Nepomučanu ta razstava odpre in da ostane do 10. junija. Težava je bila dobiti pripravne prostore; naposled so dotičnemu odboru v ta namen dovolile se pražske meščanske besede dvorane v ulici vladislavski.

Najprej se je bil jel tiskati zapisnik razstavnici in to bode v tej vrsti najboljše knjiga, ktera je kdaj tiskana bila v Pragi. Zbirke časopisovske so v abecednem redu po posameznih deželah in zaznamujane s številkami tako, da se nagloma lahko našel bode v zapisniku katerikoli časnik. Dasi zbirke te vedno še naraščajo, je vendar njih število že toliko, da se mu čuditi mora človek. Iz Češke, Moravske in Sileške je nabranih doslej 623 raznih časopisov, iz Galicije in Bukovine 95, iz Istrije in Dalmacije 32, iz drugih dežel avstrijskih 634 in lastna zbirka vseh leta 1848 na Dunaju izišlih časnikov, skupaj 505; iz Hrvaške in Slovenske 45, iz Transle 355, iz evropske Rusije 235, iz evropske Turčije 42, iz Srbske 62, s Črne Gore 3, iz Rumunske 12, iz Grške 33, iz Italije 910, iz Švicarske 264, iz Francije 235 in zbirka vseh v Franciji izdanih karikatur ali smešnih spakedrij v dobi posled-

njega cesarstva, v dobi komune ali ogrozne srenje, v dobi nemško-francoske vojske in v prvi dobi po vojski, ktera zbirka je dobro razdeljena v štirih zvezkih ter obsega 1303 razne številke; iz Španjolske došlo je časopisov 264, iz Portugalske 31, iz Anglije 253, iz Škotske 33, iz Irske 9, iz Belgije 39, iz Danske 10, iz Holandske in Nizozemske 45, iz Švedske in Norske 72, iz cesarstva Nemškega pak 1615. Dasi ogromna zbirka na Filadelfijski razstavi izloženih časopisov ameriških, ktera je pražskemu odboru obljubljena bila že pred več časom, dozdej še ni došla, vendar so severo-jugo-ameriške zbirke v tej razstavi že zdaj jako številne. Glavna zasluga, kar se tiče zedinjenih držav severo-ameriških, gre se vé vredništvom tamošnjih českih listov, kajti iz južne Amerike je bilo vse skoro le po prizadevanji tiskarskih društev v Buenos Ayres in Montevideo sim poslano. Dokaj dobro zastopana je tudi Afrika, Azija in Avstralija, in v tem mesecu dojdejo še poslanke iz Šanghaie in Yeda. Na Japonskem se je potegoval za praško razstavo sam minister-resident avstrijski, znan po svoji marljivosti, vitez Schäffer in na Kitajskem avstrijski konsul gospod vitez Boleslavski.

Število rokopisov ali avtografov (lastno-ročnih podpisov), za izstavo pražsko pripravljenih, prejšuje že zelo 2000 in nahaja se med njimi mnogo mnogo prav redkih spominov historičnih, domačih in tujih. Vzlasti iz Ruske, Poljske, Srbske, Danske, Francije in Nemčije je došlo odboru dokaj poslanic. Na njegovo prošnjo je na pr. predsednik severo-ameriških držav gospod Hayes koj po pošti poslal svoj podpis in z njimi vred več pod-

pisov tamošnjih svetovalcev in državnikov. Tudi autografi so v zapisniku vbrani v abecednem redu in razdeljeni pa pošteti po deželah. Poleg poročil o spisovateljih pridejan bode pri vseh rokopisnih spominih tudi kratek njihov obseg, in po tem dobi zapisnik nenavadno pomembnost, in bode vgođen obiskovalcem ter sploh prijateljem enakih zbirk, in tedaj dober pomoček, ker se bode o razstavi prodajal prav po nizki ceni (Cf. Čech č. 81).

Po Slovéniji naši je ta razstava se bila premalo razglasila, in tukaj živoči dragi nam bratje Česki bi lahko pač nekoliko več storili v pospeh tudi te vzajemnosti slovanske!

Iz deželnih zborov.

Goriški zbor je imel 5. t. m. dve seji: pri prvi ob 11. uri dopoldne storili so poslanci navadno obljubo, pri drugi ob 6. uri zvečer potrdile so se brez ugovora volitve. Dr. Abram predlaga računске sklepe za leto 1876 in prevdarek za leto 1877 ter meni, naj se izročé finančnemu odseku 7 udov, kateri se naj pozneje voli. Poslanec Dottori stavi predlog, naj se prenaré šolske postave gledé učiteljskih plač in vtemeljuje svoj predlog precej obširno. Poslanec Winkler predlaga, naj se izroči ta predlog v pretresovanje pravnemu odseku 7 udov, kateri se ima voliti pozneje. Se sprejme. Dottori predlaga, naj bi obstojal tudi peticijski odsek iz 7 udov, kar se tudi sprejme. Potem vršile so se volitve v imenovane odseke in sicer so bili voljeni v finančni odsek: baron Ritter predsednik, Kocijančič, Glasser, Povše, Gorjup, Strassoldo, Tonkli; pravni odsek: grof Coronini predsednik, Abram,

Biblija.

IV.

(Konec.)

Odisej govori na dolgo in široko h Telemaku, hoteč mu dokazati, da je njegov oče: Jožefu ni treba toliko besed nasproti sinovom Jakobovim. Ukaže jim stopiti bliže; kajti, ako je pri besedah: „Jaz sem Jožef“, svoj glas tako močno povzdignil, da ga je slišala cela Faraonova hiša, naj bi sedaj le njegovi bratje slišali pojasnjenje, katero rahlo pristavi: „Ego sum Joseph, frater vester, quem vendidistis in Aegyptum.“ V tem se kaže naj viša stopnja nežnosti, plemenitosti in priprostosti.

Ne smemo zabiti, da opomnimo, s koliko dobrotljivostjo tolaži Jožef svoje brate in zagovarja rekoč: da ga niso nesrečnega storili, nego da so bili prav oni vzrok njegove slave in velikosti. In česar v svetem pismu nikoli ne manjka, najdemo tudi tukaj, namreč, da je za slikami vedno Previdnost skrita. Veliki sklep večnega Boga, ki vodi človeška djanja tudi tam, kjer bi menili, da so prepuščena po-

stavam naključja, iznenadi duha na čudežni način. Človek ljubi to v megli skrito roko, ki vpliva neprenehoma na človeka; on vidi rad, da je tudi sam nekaj v snovih božje modrosti, in čuti rad, da je trenutek našega življenja vže od vekomaj odločen.

Vse je veliko z Bogom, vse pritlikavo brez Boga: to se razteguje tudi na čute. Denimo, da se v Jožefovi povesti vse tako vrši, kakor je v Genesi opisano, da je sin Jakobov prav tako dober, tako občutljiv, kakor je v resnici, a naj bode filosof, ki mesto da bi rekel: Jaz sem po božji volji sim prišel — reče: „osoda mi je bila ugodna“ — in vse postane pritlikavo, okrog se skrči in patetika zgine sè solzami.

Naposled objame Jožef svoje brate, kakor je objel Odisej Telemaka, a on začne pri Benjaminu. Novodoben pisatelj ne bi bil gotovo zgrešil, da mu dà pred vsemi naj krivičnejšega brata objeti, da napravi iz svojega orjaka pravega tragedijanta. A biblija pozna bolje človeško srce: razumela je: kako se more očitati to pretiranje čuvstva, po katerim si človek vedno le to pribori, da se nam dozdeva, kakor bi se moral jako napenjati, da dovrši, kar se

mu morebiti veliko vidi, ali da izgovori, kar se mu zdi važna beseda.

Dalje menimo, da ni na pravem kraju prisposoba, ktero je Homer napravil med ihtenjem Telemakovim in Odisejevim in med kričanjem orla in njegovih mladičev.

„In ko se je vrgel Benjamin na vrat, da ga objame, je jokal; in tudi Benjamin je jokal držeč se njegovega vrata“ — to je edina veličastnost zloga, ki je pri takih prilikah na svojem mestu.

Našli bi v sv. pismu še marsiktere druge zglede pripovedovanja, ki so tako izvrstni, kakor oni o Jožefu a čitatelj jih lahko sam prisposodblja Homerskim odstavkom. Tako n. p. bode primerjal v knjigi „Tobija“ psička, ki vže naprej hiti naznanjat priletnim starišem prihod ljubljene sinka z onim psom, ki je izmed nevhvaležnih služabnikov sam ostal zvest ter izpolnil svojo nalogo, spoznavši svojega gospoda pod cunjami ubogega berača itd.

Razun tega nahajajo se v bibliji nekteri izrazi, ki so po naših mislih mnogo bolj ginljivi nego vsa poezija Homerova.

Ako hoče Homer naslikati starost, reče: „Dvigne se Nestor sedaj, doneči govornik iz

Deperis, Pino, Winkler, Mohorčič, Dottori; peticijski odsek: Dottori predsednik, Kovačič, Benardelli, Deltorre, Maurovich, Faganel, Pagliaruzzi.

Predsednik naznani potem, da bode prihodnja seja v torek ob 5. uri popoldne (na dnevnem redu razni predlogi prejšnjega dežel. odbora o razdelitvi občinskih zemljišč) in sklense sejo.

Štajerskemu zboru došlo je več peticij, da naj se varujejo pravice občin pri imenovanju učiteljev. Deželni zbor hoče namreč imenovanje učiteljev izključljivo prepustiti deželnemu šolskemu svetu, in občinam le dovoliti pravico nasvetovati enega prosilca. Vlada je izročila zboru načrt o vrvanju Drave, ki se ima v 6 letih izvršiti.

Tirolski deželni zbor se je pričel 9. t. m.; za deželnega glavarja bil je imenovan opat viltenski, ki pa te časti ni sprejel, in zborovanje vodi glavarjev namestnik Fedrigotti. Vradni listi poročajo, da je vlada omenjenega opata zato izbrala za deželnega glavarja, ker se lansko leto z drugimi deželnimi poslanci ni kušal. Iz manjšine si pa vendar ni drznila vzeti deželnega glavarja, da bi ne razžalila vrljih Tirolcev, ki jih bode morda še za kaj družega potrebovala, kakor za plačevanje davkov. Boji se namreč, da bi tak deželni glavar ne imel zaprek pri deželnem bramborstvu, katero oskrbuje deželni odbor. Tedaj je samo kranjski deželni zbor tako srečen, da ima deželnega glavarja iz manjšine izbranega, ker je sploh znano, da smo Slovenci pohlevne duše, s katerimi sme vsakdo pometati. Tega pa gospodje ne pomislijo, da s takim ravnanjem zadušujejo rodoljubje in požrtvovalnost, brez katerih nobena država ne more biti krepka, in da ljubezen narodov je za njo močnejša obramba, kakor najsilnejše trdnjave.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. aprila.

Avstrijske dežele.

Na Českem so tudi pri volitvah mestnih skupin zmagali od Staročehov priporočani kandidati. Samo Šlani je zmagal Mladočeh Julij Gregor.

Vdeležba bila je letos veliko obilnejša in narodni kandidati dobili so veliko več, vstavoverni in mladočeski pa veliko manj glasov

kakor prejšnja leta. Novo izvoljeni poslanci se zborovanja tudi letos ne bodo vdeležili; bodo pa po teh skušnjah vstavoverci zopet li sklenili, da zgube poslanstvo? Skoraj gotovo bodo to storili, a še bolj gotovo je, da Čehov na ta način nikdar ugnali ne bodo. Treba bo misliti na drugačna sredstva in druga pota, če bodo hoteli notranjim homatijam države naše že enkrat konec storiti.

Tirolskemu šolskemu svetu je dekan Mayr naznanil, da vsled povelja nadškofa solnograškega zopet izstopi. Veselje liberalcev je tedaj le malo časa trpelo.

Vnanje države.

O Bismarkovem odstopu kaže se sedaj, da je mož z njim hotel le cesarja napraviti, da bi mu izročil še večjo oblast. Eni pravijo, da odide le za par mescev, drugi zopet, da celo ostane. Shod borzijancev v Bremenju je sprejel resolucijo, ki od državnega zbora zahteva, da naj na vso moč podpira politiko Bismarkovo, da bode državnemu kancelarju mogoče ostati v službi.

O izhodu vprašanju so poročila tako nestanovitna, kakor vreme aprilsko: danes prerokujejo mir, jutri zopet napovedujejo vojsko. Konečno, mislimo, bo le vojska obveljala. Turki niso namreč nič kaj volje podvreči se ruskemu protokolu in bodo dali pridržin odgovor, v katerem povdarjajo popolno neodvisnost v vsih notranjih zadevah. Branijo se tudi da bi posebnega pooblaščenca poslali v Petrograd, o tem pa celo molče, da bi prej tudi, še s Črnogorci sklenili mir, dasi jim vnanji poslanci to svetujejo. Očividno je tedaj, da reč nalašč zavračajo, da bi zopet pridobili nekaj časa in Rusijo prisilili k vojski ter jo potem dolžili, da je ona prelomila mir. Tudi Črnigori nočejo ničesa privoliti, marveč po svojih prijateljih knezu Nikolaju prigovarjajo, da naj se vda in tirjatve svoje popusti. Toda Črnogorci niso strahopetci ali omahljivci in hočejo raje nadaljevati vojsko, kakor pa Turkom odjenjati, ter vojno svojo že razpošiljajo na mejo. Ker premirje s 13. t. m. poteče, se mora Turčija kmalo odločiti, ali hoče mir, ali vojsko, samo če bo imela še toliko moči, da bode zamogla brzdati strasti svojega ljudstva. Ker so Miriditi potegnili s Črnogorci, pripravlja se Derviš paša, da jih bode prijel in vkrotil, preden se vojska s Črnogoro zopet prične.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega 10. aprila. (Kmetijstvo.) Naznanilnik „Laib. Ztg.“, iz ktere tudi „Slovenec“ posnema naznanila „posilnih prodaj“, kaže, da gredo kmetijska posestva le na Notranjskem in Dolenjskem na kant, gorenjska stran, se še v tem obziru dobro drži. Jaz ne bom preiskoval vzrokov te dejanske prikazni, ker so obče znani; le to naj bo tu omenjeno, da Gorenjec je jako priden in delaven in pri vsem rajši sebi povsod odtrga, da le davkarja potolaži.

Iz tega nekteri sklepajo, da je Gorenjec splošno na boljsem od Dolenjca ali Notranjca. Ali to ni po vsem resnično, če bo šlo dalje tako, kakor gre nekaj let, bodo tudi pri nas pričeli posestva prodajati. Znano je, kako polzevo pot gre tukaj, posebno v radoljskem okraju, zemljiščna uravnava, ktera, kakor smo zvedili, stane deželni zaklad po 24.000 glid na leto. Veliko več pa stane pri nas opravičene solastniške gozdov, katerih mnogo je moralo plačati že sila velike kazni, ki znašajo mnogo več od omenjenega zneska.

Nedavno je bil sicer v Ljubljani shod zastopnikov občin in obrtnijske družbe. Ali bo pa ta shod za nas imel kaj prida ali nič, to se bo kmalu pokazalo. Posebno ugodnega vspeha za nas se mi ne nadjamo, ker obrtnijska družba gotovo ne bo odjenjala, mi se pa tudi nikakor ne smemo prodati.

Obrtnijska družba misli, da nam je, kdo ve kako koristna, ker pri nji zasluži nekoliko naših ljudi nekaj krajcarjev. Ne rečem, da ta zaslužek ne bi dobro teknil posameznim. Toda še ta dobiček zgine popolnoma, ako se premisli sledeče.

Po obrtnijski družbi, po kateri nam je v prvi vrsti prišla prepoved gozdne paše, trpi naša živinoreja grozno škodo. Živinoreja pa je za nas glavna žila gospodarstva, o poljedelstvu samem ne moremo živeti, ker imamo premalo polj. Morebiti, da po kozah gozdi nekoliko trpé; premisliti pa je, da je reja drobnice na Gorenjskem že starodavna, a da so vkljub nje gozdi po Gorenjskem najlepši bili in so še zdaj; drobnica bi jih ne pokončala, ker gozde vničuje le sekira. Gorenjec je pa sam po sebi od nekdaj že tako pameten, da s sekiro gozdov ne vničuje.

Pile, ki mu besede iz ust ko sladka medica tečejo. Dve rodovini ste vže človeški mu bile pomrle, rasle činovno ki ste njegovega časa ob enem. Tretjemu rodu sivor tedanjega časa je vladal.“ (Il. I, 247 19.)

To je govor naj lepše starodavnosti in naj slajše melodije. Druga vrsta posnema sladkost medicine in budivno zgovornost starca.

„Tou kai apo glosses melitos glykion reen avde.“

Ko je Faraon vprašal Jakoba po starosti, odgovoril je očak:

„Sto in trideset let je mojega potovanja; malo jih je, pa hudih, in ne dosežejo dni mojih očetov, v katerih so potovali.“ (Gen. 47, 9.)

To sta dva celo različna načina starodavnosti; eden obstoja v podobah; drugi v čuvstvih; eden vzbuja radostne misli, drugi žalostne; eden predstavlja joč glavarja ljudstva, kaže starca le v njegovej razmeri do nekega posebnega položaja v življenji, drugi ga opazuje kot pojedino osebo za-se, in zajedno v vseh njegovih razmerah; v obče ponuja Homer več prilik premišljevat — ljudi; biblija pa: premišljevat človeka.

Homer govori mnogokrat o veselji dveh

zaročencev; pa je li kedaj naslikal to veselje sledečim načinom: „Izak je peljal Rebeke v šotor svoje matere Sare in jo je vzel za ženo; in imel je tako veselje nad njo, da se je polajšala žalost, katero je imel zaradi smrti svoje matere.“ (Gen. 24, 67.)

Končajmo pa to paralelo s poskusom, ki bode, kakor bi trenil, še bolje pojasnil med biblijskim in Homerskim zlogom. Vzemimo kos iz biblije, da ga okinčamo s Homerskimi barvami. Ruta govori Noemi:

„Nikar mi ne govori, naj te zapustim in se vrnem. Kamor koli pojdeš, pojdem tudi jaz; kjer koli bodeš ostala, ostale bodem tudi jaz; v deželi, ki bode tebe ob smrti sprejela, umrla, pokopana bodem tudi jaz. Tvoje ljudstvo je moje ljudstvo in tvoj Bog je moj Bog.“ (Rut. 1, 16.)

Poskusimo to vrsto preložiti v Homerski jezik. „Zala Ruta odgovori modrej Noemi, katero so ljudstva kakor boginjo častila:“ Nehaj se mi ustavljati temu, kar mi je vdihnulo božanstvo; povedala ti bodem resnico, kakor jo znam in brez prevare.

Odločno sem sklenila, da pojdem s teboj.

Bivati hočem s teboj, bodisi da ostaneš pri Moabitih, ki spretno sučejo kopja, bodisi, da se nazaj vrneš v deželo Judejsko, ki je rodovitna na oljkah. Iskati hočem s teboj gostoljubnost pri ljudstvih, ki spoštujejo prosilce. Najin pepel naj se pomeša v ednej posodi in jaz hočem Bogu, ki je spremljal tebe, vedno prijetne darove žrtvovati.“

„Reče in kakor kadar močni večerni veter pripelje od zahodne strani topel dež, ratarji pa pripravljajo rž in ječmen in koške iz sitja prav lično spletene delajo, ker že vidijo, da bode ta ploha zemljo premočila in jo pripravno storila za sprejem prežlahtnih Cererinih darov — tako so Rutine besede, ednako rodovitnemu dežju, omečile srce Noemino.“

Kolikor so nam naše slabe moči dopuščale, posnemati Homera, to bi bila morebiti senca zloga tega neumrljivega veleuma. A ni li zgubila vrsta iz knjige Rutine, tako raztegnjena, vse svoje lepote, ki je v svetem pismu? Katera poezija more se kedaj meriti z edinim tem zavinkom:

„Populus tuus, populus meus, Deus tuus, Deus meus.“

S tem upamo, da smo čitateljem bar ne-

Res je želeli, da bi se homatije z obrtniško družbo čim prej uravnale; to nam bo nekoliko pomagalo, ali popolnoma ne. Mi potrebujemo gozdov tudi za pašo; ker je po planem premalo imamo. Ako nam pa vso pašo po gozdih zapró, potem gre živinoreja in ž njo vred vse kmetijsko gospodarstvo v nič, in pičli zaslužek, ki ga imajo nekteri izmed nas pri obrtniški družbi, ne bo pomagal nič, posebno, če se premisli, da se po rodovinah služnikov obrtniške družbe nakladajo našim občinam velika bremena. Zato treba, da se ta reč v resen pretres vzame.

Iz Ribnice na Štajerskem 7. aprila. (Gospodarske in narodne razmere.) Ribnica je kraj ležeč blizu Drave in je obdana z lepimi gozdi. Temni logi pokrivajo gore in holme, ter globoko segajo v nižave. Zaradi tega se pa tudi ta kraj zelo loči od drugih pokrajin slovenskega Štajerja, ne samo v naravoslovnem oziru, ampak tudi v tem, kako si prebivalci služijo kruh.

Kupčija z lesom — najzdatnejši vir dohodkov tega kraja — je vreteno, okoli katerega se suče skoraj ves trud odraslega možkega spola pa tudi večidel njegovih opravkov. Kar v vinskih krajih velja vinograd, veljata tu gojzd in — žaga. — Brez števila smrek, hojk pa mecesnov se poseka čez leto in dan, iz njih narejajo se platanice, navadno okoli 4 metre dolgi krli, iz katerih deske režejo, katere se večidel pozimi iz gozdvov spravljajo. Sprehajajoč se po poti slišiš ropot in puhlo rumplanje po drčah s planin v nižave derečih platanic; tam vidiš jih z živino vlačiti ali po potocih plavati do žag, da se za deske izrežejo. Kjer koli se je kaj strmega našlo ob vodicah, žaga stoji, pred žagami pa leži nakupičenih platanic in lično zloženih desk.

Ko zima začne slovo jemati, je že mnogo plavov za odhod pripravljenih. Ob Dravi na bregu drug za drugim leže, da se ob ugodni vodi porinejo v reko, in da odplavajo od tod še preden se prijazna lastovka prikaže. Plavijo se pa na Hrvaško itd. Mej tem pa žage, ako so le na stanovitni vodi, neprenehoma žagajo in žagajo. — Seveda, je že nekaj časa trgovina zaostala zaradi vojske in tudi drugih opovir. Kmet ima malo pridelka; davki pa vedno raste, in ker ne morejo davkov plačevati — rubijo se ljudje na vse strani in nolens volens plačano — mora biti.

Kar zadeva narodne zavednosti, potreba

bi bilo malo več eneržije. Naš kmet ni še popačen; še tli iskra narodnosti na narodnem ognjišču. Dobrih buditeljev je treba, in to so v prvi vrsti čestiti duhovniki in gospodje učitelji. Med ljudstvo je treba širiti slovenske knjige, časopise. Iz njih naj se ljudstvo uči; naj srka narodni duh, iz njih naj zajema potrebno izobraženost in zagotovljeni bodemo, da bode naš mili materni, slovenski jezik bolje priljubljen. Nobeden se ne bode sramoval objaviti svoje narodnosti. Mladič bode ponosen, da je „lep slovenski korenjak“; da je fant — národnih kosti. Dekle — slovensko dekle — naj čita naše slovenske knjige, kajti „bistre glave je — slovensko dekle“, peval je Virk in z našim Preširnom bomo usklili:

„Bog živi vas Slovenke,
Ve krasne, mile rožice;
Nije take mladenke
Kot naše krvi je dekle;
Naj sinov zarod nov,
Iz vas bo strah sovražnikov!“

Na tak način se bodo tudi renegati — odpadniki od národa, — kateri so že pot zgrešili, vrnili v materno naročje; povrnili se bodo pod domačo zastavo obžalovaje svojo zmoto; mlado in staro se bode zbiralo v narodni venec, Slovenci bodo postali z dušo in telom in kot taki bodo prepevali slov. narodne pesni. Slomšek je dejal: „Slovenci radi pojó. Nema veselice poštene, pri kateri se ne sliši pesnic sladki glas.“ — Tako bomo slavili sami sebe — slavili Boga: „Et omnis lingua confitebitur Deo.“ Novejša doba tirja, da ne spimo; tirja, da delamo. Kolo časa se neprenehoma vrti v naglem diru; vse hrepeni po napredku. Tudi mi Slovani bijemo že več nego dvajset let boj za svoj obstanek; boj je hud, a v ognji se čisti železo, v boju — značaj. Jeden deluje v cerkvi za narod, drugi mej narodom; tretji kot pisatelj, četrti kot pesnik. Slovenski pesnik ima dosta moči, za vzbujanje narodnosti, kajti sramožljiva devica „poezija“ v svojej prirojenej mehki in graciji, ne imajoč trde moške tvornosti v sebi, bode se vedno prizadevala vrniti se v cvetlične samote človeškega srca, ozirala se v pisane cvetlice, ogledovala se v bistrih potocih, počivala v hladnih sencah srčnih gajev, ubirala svojo čarobno liro in z Vilinim glasom budila zaspance, in renegate k narodnosti. — Tedaj: na noge! Škipetar.

Iz Gorice, 6. aprila. (Živahno gibanje. Deželni glavar. Ulične premembe.) Slovenska

Gorica dobiva od vseh strani vdarce, lahonska stranka jo hoče po vsi sili poitalijančiti in preži na njo oholo z vso pozornostjo; vse dosedanje pravice hoče siloma iztrgati Slovencem, nad pridobljenimi novimi pa plaka in se hujuje kakor dečko, ko ga ravno trebuh boli. Državna stranka jela se je gibati in zopet razvijati silno delovanje za lastni hasen in strankarsko korist; obe stranki ste jele vidoma od dne do dne pozornejše postajati, druga hoče drugo prekositi in prekaniti in ljubosumnost obeh stopa očividno na svetlo jednaka luni, ko pride izza oblakov.

Srečna Gorica, ker imaš take ljubimce, zavidali bi te tvoji pradedje, ko bi položaja ne poznali, če bi ga pa spoznali, bi se v grobu obrnili in nas gotovo ne zavidali.

V Gorici mudil se je le malo časa minister Depretis, in vendar nam je pirhe prinesel, sicer ne vsim, pa deželnega glavarja namestnik bode z njimi gptovo zadovoljen. Mesto bivšega na vse strani čislanega in jako priljubljenega deželnega glavarja grofa Coronini-a postal je namreč Pajer dež. glavar. Kakor blisk je švignila na velikonočni pondeljek po mestu ta novica in osupnjene vesti in resnega obraza so drug drugega popraševali, kaj je krivo tej nepričakovani spremembi. Pajer ima glede svojega dosedanjega političnega značaja, človek vedi koliko, različnih barv pod kožo, kojih je vže nekež pokazal, a morebiti ne še vsih; do sedaj vsaj bil je nestanovitnega vedenja, mogoče pa, da se sedaj vstanovi, vsaj se tudi konj pusti vjeti, če mu ovsu ponudiš. Vederemo. Za namestnika pridjan mu je velenjeni g. Winkler.

Sedaj prišel je v Gorici na krmilo nov glavar, malo prej nov župan. Novi župan, novo podvzetje. Obljubil je nekda, da hoče veliko važnega in potrebnega za mesto izvršiti, res je to že izvršil, kajti na voglih ulic kažejo se na ličnih novih tablicah ulična imena. To je posebno za italijanske ptujce res kaj priročno. Magistrat je iste prav tako napravil, kakor bi bila Gorica bližnja soseda Turina ali Napolja. Vrh tega so še lepi trg „Travnik“ spremenili v „piazza grande.“ Da se Slovenci tega imena ne bodo nikdar privadili je več ko gotovo, Travnik ostane Travnik dokler se bode nadepolni slovenski rod tu gibal. Italijančiči so pa zopet pokazali, kje iščejo utehe in zakotja, in da jim je presneto malo upati. Avstrija pozor! tički imajo lepo perje, pa slab glas.

Iz Trsta, 11. aprila. O sijajni zmagi pri dopolnilnej volitvi za tržaški mestno — deželni zbor v šestem okoličnem okraju ste že v zadnjem listu poročali. Naj temu poročilu še dostavim, da g. Ivan Nabergoj, ki je bil zopet izvoljen, je dobil 162 glasov. Nasprotni glasovi so se jako razcepili in dobili so: Benko 40 glasov, Palese 14, famozni odpadnik Koluša pa je vjel cele 3 rečem tri glasove! Živili narodni volililci.

Tukajšnji deželni zbor bo letos skoro vse tiste reči zopet obravnaval, kakor pri prejšnjih sesijah.

Faro sv. Ivana v Vrdeli, o ktere je bilo v „Edinosti“ toliko brezpotrebnega in v listu zagovarjanej reči škodljivega pisarjenja, dobil je v. č. g. Janež Treven, župnik na Repnem tabru, najstarejši med 8 prosilci.

Domače novice.

V Ljubljani, 12. aprila.

(Slovensko gledišče.) Preteklo nedeljo igrala se je na korist g. Fr. Šmida iz francoščine

koliko teh nebrojnih lepot iz sv. pisma pokazali: presrečni, ako nam se je obneslo: zbuditi v njih občudovanje velikega in veličastnega kamena, ki nosi cerkvo Jezusa Kristusa. „Ako hrani sv. pismo, pravi sv. Gregorij Veliki, v sebi skrivnosti, ki zamorejo najbolj rasvetljene može v vaji vzdržati, obsega tudi priproste resnice, ki so pripravne: tudi niže in manj učene odgojevati. Ono nosi v svojem zunanjem mleko za otroke, a v svojih naj skrivnejših gubah nekaj, kar sili naj večje veleume k občudovanju. Enako je potoku, katerega voda je na nekterih krajih tako plitva, da bi jo prekoračilo jagnje, a na drugih tako globoka, da bi plaval v njej slon.“ —

* * *

Tako je slavil sv. pismo francoski učenjak in pisatelj François Auguste Vicomte de Chateaubriand, ki je bil rojen l. 1760 med vrvanjem revolucije in je umrl l. 1848 med kipenjem nove revolucije. Stopil je že l. 1786 v vojaški stan. Prepotoval je Ameriko in druge dežele. L. 1792 je bil pri oblegi mesta Thionvill-a ranjen. Ko je ozdravel, poslal ga je

Bonaparte kot tajnika kardinala Fesch-a v Rim. L. 1807 prehodil je orient. Po dokončanem francoskem puntu bil je zvesti pripadnik Bourbonov, je spremljal Ludovika XVIII. kot minister v Gent.

L. 1815 postal je državni minister, župan in soud akademije. Opravljal je mnogo preimenitnih, častnih služeb. Vendar s tem ni si pridobil tolike slave kakor s svojimi vrlimi spisi. Šteje se med naj boljše pisatelje katoliške Francije. Ravna se vedno po tem, kar je kot pravo in resnično spoznal, odlikoval se je z ognjevitostjo, živostjo, živostjo, globokim čutstvom, mnogostransko dozorelo omiko. Izmed njegovih del si je pridobilo naj več hvale in naj več splošnega priznanja: „Genie du Christianisme“, „Duh krščanstva“, v katerem opisuje včasi res žensko blaženi vpliv krščanstva na razne človeške razmere. Kijga obsega 4 oddelke, ki so zopet v več poddelov razredjeni: Kar smo tu poslovenili, nahaja se v petej knjigi drugega glavnega oddelka. M. Napotnik.

poslovenjena igra „morski kapitan“ (Alfonse.) Beneficijant se je slabo pohvalil, ker je imel veliko stroškov, obiskovalcev pa je bilo primerno premalo, da mu skoraj nič ni ostalo. Toliko več pa je žel slave, ker je „kapitana“ izvrstno igral, ter je bil od občinstva burno pohvaljen in pozdravljen. Ta večer so vsi dobro igrali, kar je tembolj hvale vredno, ker se je igra prvič predstavljala. — Prihodnja slov. predstava bo v nedeljo na korist gospice C. Podkrajškove. Slovensko občinstvo, ki zna ceniti redki talent omenjene igralke in njene velike dosedanje vspehe v dramatični umetnosti, pokazalo bo svojo zahvalo z obilnim obiskovanjem gledališča. Igralo se bo, kakor čujemo „trnje in lavor.“

(Od duhovsko-podpornega društva.) Prejel sem letne nabirke od naslednjih čč. dekanij: Metlika, Idrija, Postojna, Trebnje in Ternovo. Tudi sem prejel volilo 5 gld. po g. župniku Jož. Gregoriču. — Zadeve o volilu po gosp. Val. Ravnikarju so se v prid društva zasukale, o katerih več o svojem času.

Ljubljana 11. aprila 1877.

Dr. J. Sterbenec,
blagajnik.

(Hrvatska bibliografija.) Poznato je, da knjižarski organi „Osterr. Buchhändler-Correspondenz“ u Beču i „Börsen Blatt“ u Lipskom imadu stalnu rubriku za bibliografiju. Za tu rubriku dajem ja od prošle godine jugoslavenski dio: hrvatski, srbski, slovenski i bugarski, a to je nakladnim knjižarem objavljeno u listu „Osterr. Buchhändler Correspondenz“. Ovim književnim objavama očita je dvostruka svrha: 1. Na ovaj način objavljena djela, uzimlju se u Brockhausov „Allgem. Bucherlexicon“, kojega će sad izaći 15. svezak, na nje se dakle ne zaboravi. 2. Na ovaj način objavljena djela moći će se naći in kupiti ne samo u uno kratko vrijeme, dok su nova, već i u dalekoj budućnosti, a to žalibože nije moguće osobito kod onakovih djela, koja izlaze u vlastitoj nakladi pisca ali koja izdaju literarna društva, te koja dakle ostaju nepoznata velikoj trgovini knjigah i vanjskim prijateljem jugoslavenske književnosti, a za malo vremena se posve zaborave, kako su to valjda izkusili mnogi naši pisci, koji su izdavali djela u vlastitoj nakladi in književna naša društva. Da se poluči korist, naznačen u drugoj, može poslužiti jedino bibliografija u knjižarskih organih, kako je gore pokazana. S toga sam u interesu naše književnosti in interesu pisacah, koji u vlastitoj nakladi izdaju djela, te u interesu književnih društva in drugih izdavaljelah in nakladnikah slobodan najuljudnije zamoliti: neka bi mi svatko odmah, kad koje djelo izadjeu hrvatskom, srbskom, slovenskom ili bugarskom jeziku, poslao jedan odtisak, da ja isto uzmognem uvrstiti dati u navedenu bibliografiju. Djelo neka mi se pošalje franco, eventualno pod omotom u križ, i neka se naznači, kolika mu je cijena.

Za ovo oglašenje u bibliografiji neće se ništa u ime honorara ili drugih troškova plaćati, osim što se ima franco poslati jedan odtisak djela.

Svih takovih djela primat ću razmjeran broj odtisakah u komisiju na prodaju občinstvu i na debit za knjižare, s kojima imam razgranjene veze znamenitom vlastitom nakladom te debitom naklade jugoslavenske naše akademije znanostih in umjetnostih, i s toga se nadam obilnim pošilikam. Ako se knjige nepošalju meni u komisiju, to molim, da mi se o svakoj knjizi naznači firma ali adresa,

na koju se imam pozvati i kamo se imadu knjižare obratiti, da dobiju djelo.

U Zagrebu, 23. ožujka 1877.

Knjižara Lavoslava Hartma u Zagrebu.

Razne reči.

— Za okrajna glavarja sta imenovana: Baron Edvard Gusič, dosedaj ministarski koncipijent na Dunaju, za Logatec, ker se g. Ogrinec poda v pokoj, g. Dralka pa za Radolico, ker g. Wurzbach ostane okr. glavar okolice ljubljanske.

— Duhovske spremembe v tržaški škofiji: Č. g. Janez Mahnič, duh. pomočnik v Ščedni je šel za kaplana v Starado; na njegovo mesto pa pride č. g. Janez Buttignoni, četrtletnik. Č. g. Jožef Mikuš, duh. pomočnik v Truškah, je šel za subsidiarja na Prosek. V. č. gg. mestna župnika Anton Hrovatin in Matija Dubrovič postala sta konzistorijalna svetovalca. Pet samostalnih duhovnj je razpisanih.

— O zadevi letošnjih „šmarnic“ zamoremo poročati, da bodo 16.—18. t. m. v tiskarni dogotovljene. Nekoliko stotin iztisov bo že do 24. vezanih, ki se bodo lahko daljnim naročnikom razpošiljali, ako se do tistega časa oglašé, koliko in kako vezanih iztisov želé imeti. Naročniki „Slovenca“ zamorejo to tudi vredništvu naznaniti, ktero je pripravljeno slehernemu željo izpolniti, ali pa naj to storé pri izdatelju, č. g. dr. Juriju Sterbencu. Po različnosti vezanja bo tudi cena različna namreč po 90 kr., 1 gld., 1 gld. 10 kr. in z zlatim obrezkom po 1 gld. 30 kr. Ker pa poštnina od 10 iztisov skoraj ravno toliko stane, kakor od enega samega, toraj bi bilo prav, ako bi se na enem kraju, ali blizo bivajoči naročniki porazumeli, da bi se skupno na več iztisov naročili. Obseg šmarnic za vsih 31 dni je preišljevanje Marijinih čednosti in lastnosti, in sleherna šmarnica obstoji iz preišljevanja, ktero je v 3 odstavke razdeljeno, iz primerne zglede, iz pristojne molitve in kratke naloge. Ker obsega slehern odstavek 12—16 strani, zamore vsak, komur bi se predolg zdel, nekaj izpustiti, ali pa razdeliti ga v dva dela, tako da mu bo knjižnica služila za dve leti posebno, ker je g. izdatelj letošnjim šmarnicam, ako se bodo naročnikom prikupile, obljubil drugo leto na svitlo dati doklado, ktera bi obstala iz nekterih novih preišljevanj in zgledov. — Ondi pa, kjer šmarnice niso še vpeljane, se zamorejo te bukvice porabiti za cerkvene govore. S tem naj bodo nove šmarnice vsim priporočene.

— Spremembe v lavantinski škofiji. Č. g. Anton Šlander je postal vikar mestne fare v Celju in č. g. Karol Hribovšek, nemški pridigar in katehet mestne šole v Celju. — Umrl je č. g. Ivan Kurnik, župnik pri sv. Petru pri Radgoni, star 59 let. Izpraznjeno faro, ki je do 12. maja razpisana, bo oskrboval ondodni prvi kaplan č. g. Ivan Simončič, prva kaplanija pa ostane začasno izpraznjena.

Telegrafične denarne cene 10. aprila.

Papirna renta 62.35 — Srebrna renta 67.25 — Zlata renta 75.70. — 1840letno državno posojilo 109 75 Bankine akcije 799 — Kreditne akcije 143.20 — London 124.70 — Srebro 108.80. — Ces. kr. cekini 5.86 — 20-frankov 9.96.

Eksekutivne dražbe.

13. aprila. 3. Jan. Pugelj iz Kozec (500 gld.) v Ložu. 3. Jan. Šantelj iz Podkrajja (1050 gld.) v Litiji. 3. Jan. Pevec iz Marančgore (1625 gld.) 3. Matija Peterlin (110 gld.) 3. Jan. Knez iz Lazov (2338 gld.) 3. Mart. Mandelj iz Šmarji (720 gld.) vse v Litiji. 3. Andr. Nele iz Dane (1060 gld.) v Ložu. 1. Reza Koprivec iz Ljubljane (1060 gld.)

Listnica opravištv.

Č. g. F. G. Zarad podpisovalnih pól k pa-peževi 50letnici škofovstva in knjižici: „Glasi kat. družbe „Vam bodi to le v odgovor: Ker je opravništvu pole in knjižice razpošiljalo, ni treba ovin-kov, ker Vam in vaim gospodom v enaki okoljšini lahko naravnost povemo. Pole in knjižice (udov ter vsih samostojnih duhovnikov) so se razposlale po dekanijah poslancih, ki so prišli veliki četret-tek po sv. olja, s ponižno prošnjo, naj prečastiti gg. dekani blagovolijo knjižice in pole dati farnim potnikom, ki pridejo veliki petek k njim po sv. olja. Tako se je kat. družbi veliko stroškov pri-hranilo, ktera bo že tako precej veliko potrosila za namenjeno slovesnost. Kar je pa poglavitna reč, smo upali, da bodo gg. župniki po tej poti naj pred vse v roke dobili. Kjer se to ni zgodilo, morajo biti že posebni vzroki, ki pa niso znani, tedaj tudi odgovora ne vemo. Kteri gospodi pa pól in knjižic niso prejeli, naj po priliki v deka-nijo po nje pošljejo, kolikor pred, toliko boljše, ker pole s podpis bi radi do konca tega meseca nazaj dobili, da se zamorejo potem še lično ve-zati. Podpisane pole znate poslati kat. družbi, ali pa tudi opravištvu „Slovenca“, ki bode rado jih na pravem kraju oddajalo ali tudi, če še kaj potrebnega poskrbi; zarad dela naj Vas ne skrbi, res ga imamo dovolj, pa se ga tudi nič ne bojimo, posebno kadar gre za tako reč.

Č. g. A. Š. prov. v P. Z natisom nismo mogli čakati; bomo pa že popravili, kadar bo treba. Č. g. J. G. adm. v R. Željo smo zvedeli prepozno; upamo pa, da Vam bode tudi tako prav. Č. g. T. Č. vik. v V. Za preteklo leto 2 gld. 50 kr. in za tekoče 5 gld. Č. g. J. B. v Ž. Prejeli ter je plačano do konca marca tek. l. Č. g. F. F. Ne zamerite, če se nam Vaša prevelika skrb malo nepotrebna zdi. Pred dvema leti je bival neki gospod v B. na Tirolskem. Pošiljali smo list tje, pa že pred natisnjenega č nismo spremenili. Kmalu dospé list z ojstrimi „leviti“: Kaj vas b. . . moti, da mi pošljate list s slovenskim naslovom? Kdo zna v nemških mestih „č“ brati razun mene? Če hočete, da „Slov.“ plačujem, mi ga pošiljajte z nemškim napisom, da ga znajo tudi na pošti čitati, ter mi „Slov.“ o pravem času donášati. Ni na obeh straneh malo sitnosti? Vsem ustreči, ka-kor vidite, nam nikakor ni mogoče.

Zahvala.

Slavnim meščanom, kovaškim moj-strom, vsim prijateljem in znancem, ki so se 8. t. m. v tako obilnem številu po-greba našega očeta vdeležili, izrekam za njih ljubezn najprišerčniši zahvalo v svo-jem in v imenu brata in sester.

V Kamniku 9. aprila 1877.

Jan. Kapus.
fajmošter v Kropi.

Dr. Tancer,

učitelj zobnega zdravljenja in praktični zdravnik
za zobe v Graecu,

biva sedaj v Ljubljani,

pri „Slonu“ (Hotel Elefant) v I. nad-stropji na voglu štev. 6 in 7,

(za gospé dobé se, ako želé tudi posebne sobe) ter vsaki dan od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer ozdravja

bolne in izdeluje umetne zobe.

Bivanje podaljšano.

Ker se je toliko bolnikov oglasilo, da za iz-vršitev vseh operacij in umetnih izdelkov in po-trebnih priprav 14 dni ne zadostuje, je tukajšnja prakso tako vredil, da se bo za zdaj kolikor mogoče dolgo tukaj mudil, v jesen pa ne več semkaj prišel.

Njegovi c. kr. privilegirani pripravki za zobe, namreč: Antiseptikon — zdravilna voda za usta, po 1 gld. sklenčica, prah, škatlja po 1 gl. in pasta za zobe, po 80 in manjša po 30 kr., dobivajo se pri njem samem, kakor tudi pri gg. Krisperju, Mahru, Birschitzu v Ljubljani; pri g. Marinšku v Loki v lekarnah v Kranji in Kamniku in v vsaki prodajalnici na Koroškem in Štajarskem. (1)